

sigtet til, at Erstatningen skal omfatte alle de Omkostninger, Brugeren bevislig har haft med Hensyn til det ommeldte Arbejde. I § 7 hedder det: „Naar Brugeren af et Hus har opført Nybygninger eller Tilbygninger eller forøget det mur- og nagelfaste Inventarium, saaledes at der derfor tilkommer ham Erstatning ifølge §§ 2 og 3, er han uberettiget til at borttage saadanne Bygninger.“ Der er spurgt, om Meningens hermed er, at Husmanden i intet Tilfælde maa borttage saadanne Bygninger, som han en Gang har opført, men er pligtig til at lade dem blive staaende. Reglen i § 7 lyder jo ubetinget, saa den anførte Opfattelse kunde ligge nær ved første Øjekast. Jeg antager dog, at Meningens med Bestemmelsen er, at den kun skal komme til Anvendelse ved Brugsforholdets Ophør, saa at den Husmand, der har opført Nybygninger eller Tilbygninger, har Ret til at borttage disse, naar det sker, inden der opstaar Spørgsmaal om Opgørelse i Anledning af Brugsforholdets Ophør. En Husmand har opført et Svinehus f. Eks. Han bruger det i nogen Tid, men ønsker senere at benytte Grunden, hvorpaa det staa, paa en anden Maaed. Han maa formentlig have Lov at rive det Hus ned, naar det sker i hans Besiddelsestid, og bruge Pladsen, som det lyster ham. Jeg kan ikke antage, at Meningens er at forbyde ham det, thi Forholdet er jo dog vel dette, at Ejendomsretten over de af Husmanden opførte Bygninger bliver hos ham, indtil han eller hans Bo en Gang faar Erstatning derfor; først da gaar Ejendomsretten til det opførte over til Ejeren af Huset.

Endnu er der et Spørgsmaal vedrørende Lejehuse, som jeg gerne vilde høre en Udtalelse af den højtærede Minister om. Det er med Hensyn til de Regler, der fremtidig skulde gælde om Fraflytnings-terminen. De nuværende Regler i Forordningen af 22de Maj 1848 § 4 ere jo disse, at naar Lejemaalet er indgaaet paa Opsigelse, skal Opsigelse finde Sted med mindst et halvt Aars Varsel til en første Maj — Slutningsterminen for saadanne Lejeforhold bliver altsaa altid første Maj — men denne Forskrift udelukker ikke, at man kan indgaa Lejeforhold paa bestemt Tid, og Parterne kunne da vælge, hvilken Tid de ville, saa at Lejeforholdet kan komme til at ophøre til hvilken som helst Tid, naar det ikke er indgaaet paa Opsigelse. Denne Regel maa, antager jeg, fremdeles være gældende efter nuværende Lov, saa at det ogsaa for Fremtiden vil staa en

Husejer og Husmand frit for at indgaa et Lejemaal, til hvilken Tid de blive enige om. Jeg fremdrager det dog, fordi der i Slutningen af § 12 findes en Bestemmelse, der kunde tyde paa, at man ved Lovforslaget har haft i Tanker at ophæve Retten til at udleje Huse til Husmænd paa bestemt Tid. Men da Slutningsbestemmelsen i § 12 staaer under Afsnittet om Tjenestehuse, altsaa efter almindelige Fortolkningsregler ikke kan antages at have noget at gøre med Lejehusene, forudsætter jeg, at med Hensyn til Lejehuse bliver den bestaaende Tilstand uforandret.

Efter den Affattelse, der er given Paragraffen om Tjenestehuse, maa det antages at være Meningens, at det ikke for Eftertiden skal være tilladt at overlade Huse til Daglejere som en Del af deres Løn. Betingelsen for, at det bliver lovligt at overlade Tjeneste Personer Husly som en Del af Lønnen, er efter Lovforslaget den, at Forholdets Varighed reguleres af Forskrifterne i Tyendeloven af 1854. Det hedder i denne Lovs § 10, at „Overenskomst om Tjeneste for kortere Tid end 1 Maaned, uden at Forlængelse, naar Opsigelse undlades, skal indtræde, henregnes ikke til Tyendekontrakter“. Naar et Arbejdsforhold altsaa ikke bliver indgaaet paa Opsigelse, men paa bestemt Tid, skal det gælde mindst en Maaned, for at der kan overlades Arbejderen en Tjenestebolig, men naar Forholdet indgaaes paa Opsigelse, kan der vælges en langt kortere Tid. Hvis saaledes f. Eks. en Arbejdsmand antages i Tjeneste paa 8 Dage, men paa Opsigelse, i hvilket Tilfælde Opsigelsesfristen bliver 4 Dage, vil det fremdeles være lovligt, at der gives en saadan Arbejder Husly som en Del af Lønnen. Jeg fremhæver dette, for at det kan staa klart, at efter Lovforslaget sikrer man ikke Arbejderne nogen særlig lang Opsigelsesfrist. Sidste Afsnit af § 12 bestemmer: „Har Ejeren ikke sørgt for saadan skriftlig Kontrakts Oprettelse“ — det vil sige en „skriftlig Kontrakt, som udtrykkelig siger, at naar Tjenestetiden lovligen ophører i Henhold til Bestemmelserne i Tyendeloven af 10de Maj 1854, skal han fraflytte den i Forbindelse med Tjenesten overdragne Bolig med Tilliggende“ — „ere de almindelige Bestemmelser i Frdn. af 27de Maj 1848 anvendelige, og andre Kontrakter angaaende Arbejdsudførelse kan ikke afskære disses Anvendelse, hvorved fastsættes, at Huse paa Landet kun kunne udlejes saavel til Husmænd som Inderster saaledes, at Fraflytning finder Sted 1ste Maj“. Saaledes som denne